

Časopis Franjevačke teologije "Bosna franciscana" u svom dvadeset i sedmom broju donosi: *Rasprave i članke* (5.-210.) koji sadrže deset radova različitih autora, dio pod naslovom *Ivan Frano Jukić-150 godina poslije* (211.-265.) koji obuhvaća pet radova, *Pogleda* (267.-291.) kojeg čine tri rada, *Sučeljavanje s jednim radom*, *Na izvorima baštine* (303.-312.), *Kroniku* koju čine dva rada, *Ocjene i prikaze* (321.-368.) koji donose trinaest prikaza, *Autori u ovom broju* (369.), te *Kazalo* (371.-373).

Rasprave i članci započinju radom autora Ivana Bubala koji u svom članku *Teodiceja između opravdanja i nijekanja Boga* (5.-14.) govori o teodiceji kao nezaobilaznom temeljnom problemu novovjekovne filozofije. Autor pokušava dati odgovore na pitanja koja se pojavljuju nadolaskom novoga vijeka kada se mijenja čitava duhovna klima, kao i čovjekovo razumijevanje sebe i svog položaja u svijetu.

Rémi Brague u svom radu *Da završimo s ta "tri monoteizma"!* (15.-28.) želi pokazati da su tri pojma "tri monoteizma", "tri Abrahamove religije" i "tri religije knjige" koje susrećemo posvuda kao nešto posve razumljivo, često puta pogrešne i brizantne ukoliko se ne želi objektivno vrednovati stvarna narav triju religija.

Znakovite radnje u knjizi proroka Ezekielia (29.-58.) rad je Ante Popovića u kojem autor u tri dijela govori o Ezekielovim znakovitim radnjama kao specifičnim proročkim tehnikama, o njegovom proročkom djelovanju u povijesnom kontekstu te analizira Ezekielove pojedinačne znakovite radnje.

Vili Radman u radu *Biblijski likovi kao proroci u Kur'anu* (58.-74.) daje prikaz onog što Kur'an kaže o nekim najvažnijim biblijskim likovima uz želju da istodobno osvjetli i pitanje objave u islamu zbog važnosti koju proroci imaju u njezinu prenošenju.

Esada Bajtla u radu *Stanje i perspektive civilnog društva u Bosni i Hercegovini-okvirna razmatranja* (75.-86.) želi prikazati problematiku društva poslijeratne Bosne i Hercegovine odgovarajući na pitanja kao što su: "Gdje je pojedinac danas i postoji li kao takav u BiH?", "Što građani znaju o svojim ljudskim pravima?" itd.

U radu *Historik i ideologija, idejna prosudba pozicije Dubravka Lovrenovića u hrvatskoj historiografiji* (87.-118.) Ladislav Tadić promišlja o poziciji Dubravka Lovrenovića unutar hrvatske historiografije, bez obzira na njegov službeni status u dotičnoj ili bosanskohercegovačkoj povijesnoj znatnosti. Autor uvidom u djelo i djelovanje Dubravka Lovrenovića zaključuje

da je njegova pozicija unutar hrvatske historiografije čvrsta i postojana, a unutar bosansko-hercegovačke poželjna za svakog istinoljubivog, dok je unutar europske medijavelistike neosporiva.

Autori Pavo Živković i Zlatko Đukić u radu *Srednjovjekovne župe Lašva i Brod, naseljenost i okruženje* (119.-130.) govore o zeničkom kraju koji je u srednjem vijeku podijeljen na dvije velike župe – Lašvu i Brod, koje su bile u posjedu bosanskih banova i kraljeva. Autori ističu da je taj kraju u srednjem vijeku bio gusto naseljen sa žiteljima katoličke i krstjanske pripadnosti. Demografska i konfesionalna slika kako ovih krajeva, tako i cijele Bosne znatno se mijenja dolaskom Turaka.

Milo Jukić u radu *Rudarstvo i rudarski toponimi u Deževicama kod Kreševa* (131.-176.) prikazuje razvoj rudarstva od srednjeg vijeka do danas. Na temelju dokumenata prikazanih u radu vezanih za rudarstvo u Deževicama autor zaključuje da je višestoljetna tradicija eksploatacija ruda ostavila tragove u mnogim toponimima navedenog kraja.

Husein Sejko Mehanović u radu *Mit i simbol: bosanski grad Jajce* (177.-196.) raspravlja o pitanjima tko, kada i zašto je dao ime bosanskom gradu Jajce.

Miroslav Krleža i bogumilski mit (197.-210.) rad je Ladislava Tadića kojim se želi prikazati *bogumilski mit* kroz djela Miroslava Krleže.

Naredno poglavlje je posvećeno Ivanu Frani Jukiću u kojem svoje doprinose daju Ivan Lovrenović, Enver Kazaz, Ugo Vlasisavljević i Marko Karamatić. U poglavlju se nalazi i rad samog Ivana Frane Jukića pod naslovom *Želje i molbe kristijanah u Bosni i Hercegovini, koja poniznu prikazuju njegovom carskom veličanstvu sretnovladajućem sultnu Abdul-Medžidu* (259.-265.) koji je objavljen kao "Nadostavak" u knjizi Slavoljuba Bošnjaka *Zemljopis i poviesnica Bosne*.

Treći dio *Bosne franciscane* su *Pogledi Martina Bauschke, Projekt svjetskog etosa s muslimanskog gledišta* (269.-276.) i *Tko je Isus? Uloga Isusa u dijalogu između kršćana i muslimana* (277.-284.), Alena Kristića, *Drušvena religiologija rubnika (slovo o Željku Mardešiću)* (285.-291.).

U poglavlju *Sučeljavanja* Ante Škegro se osvrće na radove autora Mustafe Imamovića, Muhameda Filipovića i Envera Imamovića, koji nude tezu o antičkom odnosno predantičkom podrijetlu bosanskih muslimani odnosno Bošnjaka kojom žele dokazati njegove neslavenske korijene. Uporište ovim svojim nastojanjima vide u bliskosti imena japodskog plemena Posena s imenom Bošnjak.

Na izvorima baštine nailazimo na radove Mile Jukića o Don Ivanu Musiću u narodnoj predaji lepeničkog kraja, i Huseina S. Mekanovića o brončanom kotliću iz Bobovca.

U dijelu *Kronika* Mirko Marjanović govori o obnovi nadgrobnog spomenika Katarine Andrić, dok od Marijana Oršolića dobivamo podatke o književnoj zakladi "fra Grgo Martić".

Slijedi dio *Ocjene i prikazi* u kojem jedanaest autora daje trinaest prikaza i ocjena različitih djela na 45 stranica (323.-368.).

Posljednji dio časopisa čini popis zastupljenih autora u ovom broju te *Kazalo*.

Marija Brandić, prof.

POVIJESNI ZBORNIK
godišnjak za kulturu i povijesno naslijeđe
br. 4, Osijek, 2009.

Nakladnik:

Odsjek za povijest – Filozofski fakultet Osijek
Udruga povjesničara Slavonije i Baranje

Za nakladnika:

Prof. dr. sc. Ivan Balta, predstojnik Odsjeka za povijest

Uredništvo:

Prof. dr. sc. Pavo Živković, Filozofski fakultet u Osijeku
Prof. dr. sc. Ivan Balta, Filozofski fakultet u Osijeku
Doc. dr. sc. Boško Marijan, Filozofski fakultet u Osijeku
Prof. dr. sc. Mithad Kozličić, Sveučilište u Zadru
Prof. dr. fra. Marko Karamatić, Franjevačka teologija Sarajevo
Prof. dr. sc. Azem Kožar, Filozofski fakultet u Tuzli
Prof. dr. sc. Márta Font, Bölcsészettudományi Kar Pécs
Prof. dr. sc. Marta Dobrotková, Filozofická fakulta v Trnave

Glavni i odgovorni urednik:

Prof. dr. sc. Pavo Živković

Tajnik uredništva:

Dr. sc. Zlatko Đukić

Lektor i korektor:

Valentina Zovko, prof.

Računalna obrada i prijelom:

Ivan Nećak

Prijevod sažetaka na engleski:

Valentina Zovko, prof.

Tisak:

Tiskara Soldo, Vukovar

Naklada: 300 primjeraka